

2009 ve 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi¹

Comparison and Evaluation of 2009-2015 Turkish Course Instruction Program

Filiz ALTUNKESER², İbrahim COŞKUN³

Öz: Bu çalışma, 2004 yılında taslak olarak hazırlanan ve 2005 yılında son hâli verilen; değişiklik, ekleme ve düzeltmelerle birlikte son şeklini 2009 yılında alan İlköğretim Türkçe öğretim programı (eski program) ile 2015 yılında hazırlanan ilkökuller Türkçe dersi öğretim programı (yeni program) vizyon, temele aldıkları yaklaşım, içerik, amaçlar ve ölçme ve değerlendirme açısından karşılaştırılarak, benzerlik ve farklılıkları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Türkçe dersi öğretim programları benzerlikleri ve farklılıkları bakımından karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın analiz birimini, MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan 2009 İlkokul Türkçe dersi programı ve 2015 ilkökuller Türkçe dersi programı ile ilgili tüm basılı kaynaklar oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, 2015 Türkçe dersi öğretim programında okuma-yazma sürecinde harf gruplarının farklı olarak gruplandırıldığı, bazı harflerin yazım şekillerinde ve yazım özelliklerinde değişikliğe gidildiği tespit edilmiştir. Ayrıca, öğrenme alanların değişmesiyle birlikte kazanımlarda değişmiş ve bunlar sınıf seviyesine göre yeni programda belirtilmiştir.

Anahtar sözcükler: 2009 Türkçe programı, 2015 Türkçe programı, öğrenme alanları, program değerlendirme.

Abstract: This study intends to present the similarities and differences between the Primary School Turkish Lesson Program (former program) drafted in 2004, finalized in 2005 and took its final form in 2009 by the amendments, additions and revisions; and the Primary School Turkish Lesson program (new program) prepared in 2015, in terms of the approaches based on, their contents, objectives, and assessment and evaluation. Turkish lesson education programs were compared and

1 Bu çalışma 11-14 Mayıs 2016 tarihinde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi tarafından düzenlenen XV. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

2 Sınıf Öğretmeni, MEB, Şehitishak İlkokulu, filizaltunkeser@gmail.com

3 Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi AD., zibrainc@gmail.com

evaluated in terms of their similarities and differences. Document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used in this research. Analysis unit of the research consists of all the relevant printed resources of 2009 Primary School Turkish lesson program and 2015 Primary School Turkish lesson program prepared by the Head Council of Education of Morality. As a result of research, it was observed that; in the reading-writing process of 2015 Turkish lesson program, the letters were classified differently, and that amendments were made on the writing styles and writing properties of some letters. Also gains also changed along with the learning domains, and these were indicated in the new program in accordance with the class level.

Keywords: 2009 Turkish program, 2015 Turkish program, learning domains, program evaluation

1. GİRİŞ

Eğitim, insanları, belli amaçlarına göre yetiştirme süreci olarak tanımlanmıştır (Fidan, 1986). Kişiyi, yaşamında ihtiyaç duyacağı bilgi/beceri/donanım eğitim yoluyla kazandırılır (Karadağ, 2010). Eğitim ve öğretimin sistematik olarak yürütüldüğü kurumlar okullardır. Öğrenme-öğretme sürecinin gerçekleşmesinde rol alan unsurlar ise öğretmen, öğrenci, eğitim ortamı ve öğretim programlarıdır. Bu basamaklardan en önemli payı öğretim programları almaktadır (Balci, Coşkun ve Tamer, 2012).

TDK (2005) programı, belirli şartlara ve düzene göre yapılması öngörülen işlemler bütünü olarak tanımlanmıştır. Öğretim programları ise eğitim-öğretim çalışmaları içerisinde bir dersle ilgili faaliyetlerin öğrenme ve öğretme süreci içerisinde, nelerin, niçin ve nasıl yer alacağına ışık tutan bir süreç olarak tanımlanmıştır (Girgin, 2011). Bu nedenle programlar, eğitim ve öğretimin temelini oluşturması ve bu faaliyetlerin hangi çerçevede yürütüleceğini göstermesi bakımından önemlidir (Melanlıoğlu, 2008). Kısaca eğitim niteliği yürürlükte olan programın verimliliğine bağlıdır (Girgin, 2011). Bu amaçla okullarda uygulanan eğitim programları Türk Milli Eğitimi'nin bütün amaçlarını gerçekleştirecek şekilde yapılandırılmalı ve dünyada eğitim alanında meydana gelen gelişmeler ışığında kendi kültür ve medeniyetimizle birleştirilerek geliştirilmelidir (Altunkaya, 2010). Çünkü öğretim programlarında yapılacak geliştirme çalışmaları öğretmen, öğrenci, öğrenme ortamını etkileyecek önemli bir unsurdur (Ünsal, 2013).

Günümüzde bilim, teknoloji ve iletişim alanlarındaki baş döndürücü gelişmeler, program geliştirme çalışmalarının sürekli olmasını, araştırma ve geliştirme çalışmalarının kesintisiz yapılmasını zorunlu hale getirmiştir (Demirel, 2004). Bu nedenle eğitim programları, nitelikli, eğitilmiş insan gücünü, toplumun ihtiyaçlarına uygun biçimde ve istenilen kalitede yetiştirebilmek için, belirli aralıklarla, tarafsız olarak gözden geçirilmeli ve programda gerekli değişikliklerin yapılması gereklidir (Girgin, 2011). Türkçe öğretim programlarında zaman zaman köklü değişikliklere gidilmiş ve programlar geliştirilerek güncellenmiştir. Program geliştirme çalışmalarının son yıllarda eğitim sisteminde özellikle eğitim-öğretim programları konusunda yapılan değişme ve geliştirme çalışmaları ülke geleceği açısından ümit vermektedir (Demirel, 1992).

Ünal ve Ark. (2004), geliştirilen öğretim programlarının incelenmesi ve yeni programların bu incelemelerden elde edilen veriler ışığında geliştirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Çünkü eğitim-öğretim programlarının incelenmesi ve değerlendirilmesi, programların verimliliği ve kalitesi hakkında geri bildirimler sağlayacaktır (Duman, 2004). Ayrıca öğretim programlarının toplumun ihtiyaç ve beklentilerine, bireylerin ilgi, ihtiyaç ve özelliklerine, bilim ve teknolojiadaki gelişmelere, konu alanındaki değişme ve gelişmelere uygun olup olmaması bakımından değerlendirilmesini de gerektirmektedir (Özdemir, 2009). Çünkü taslak halinde hazırlanan bir program uygulama aşamasında çeşitli problemler yaratabilir. Ortaya çıkabilecek problemlerin belirlenmesi ve çözüm yollarının bulunması için programın değerlendirilmesi gerekir (Bal, 2008).

Değerlendirme, ölçüte dayanarak bir ürününün değeri hakkında karar verme işlemidir (ERG, 2005). Program değerlendirme süreci iki şekilde gerçekleşmektedir. Birincisi, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından İlköğretim ve Ortaöğretim Genel Müdürlükleri ile Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED) vasıtasıyla resmi düzeyde yapılan, ikincisi ise özel olarak yapılan çalışmalardır ki, üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin ve araştırmacıların lisansüstü tez, makale ve kongre/sempozyum bildirimleri şeklinde gerçekleştirdikleri program değerlendirme çalışmalarıdır (Özdemir, 2009).

Özellikle ilkokul programları ele alınmalıdır. Çünkü ilkokul döneminde birey öğrenmenin ve değişimin en hızlı yaşandığı bir gelişim süreci içerisinde (Duman, 2004). Dil, ifade yeteneği ve iletişim yönünden önemli bir dönün noktası olan bu süreçte Türkçe programları ön plana çıkmaktadır.

Yeni Türkçe dersi öğretim programlarını sağlıklı biçimde değerlendirebilmek için de önce hazırlanan programlar hakkında bilgi sahibi olmak yararlı olacaktır (Coşkun ve Taş, 2008).

Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana, diğer derslerde olduğu gibi, Türkçe dersinde de birçok program uygulamaya konulmuş, yeni bilimsel gelişmelerin ışığında, günün koşulları da göz önünde bulundurularak aksaklığı görülen programlar yenilenmiştir (Şahin ve Bayramoğlu, 2015). Hazırlanan programların çoğunluğu hazırdaki programın yeniden düzenlenmesi, kısmi değişikliklere gidilerek yeniden sunulması şeklinde olmuştur (Bayburtlu, 2015). Cumhuriyetten günümüze ilkokul Türkçe dersi programları sırasıyla ilkokul Türkçe dersi 1924, 1926, 1930, 1936, 1948, 1968, 1981, 2005,2006, 2009, 2015 programları olarak hazırlanmıştır. 2005 Türkçe öğretim programına kadar geliştirilen ve merkezi sistemle hazırlanan programlardan uygulamada gerekli verim alınamamıştır (Yüksel, 1998). Çünkü Ünal ve Ark. (2004) farklı bölge ve kültürlerde bulunan öğrencilere, ilgi ve beklentilerine uygun olmadığını belirtmişlerdir. Ayrıca davranışçı yaklaşım ile hazırlanması, ürüne önem veren bir yapıya sahip olmaları ve uygulamada öğretmen merkezli olmasından kaynaklanan kimi sorunlarla karşılaşmış ve eleştiri almıştır (Orbeyi ve Güven, 2008). 2005 programından itibaren Davranışçı yaklaşımı temel alan programdan vazgeçilmiş öğrencinin öğrenme şekilleri dikkate alınarak, yeni programlar yapılandırmacı yaklaşımın ilkeleri doğrultusunda hazırlanmıştır (Şahin ve Bayramoğlu, 2015).

Türkçe dersi öğretim programları, alan yazında yapılan çalışmalarda, araştırmacılar tarafından incelenmiş, karşılaştırılmış ve değerlendirilmiştir. Türkçe öğretim programındaki mevcut durum ve yeni yapılandırmalar hakkında bilimsel çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar incelendiğinde:

Girgin (2011), cumhuriyet dönemi (1929-1930, 1949, 1981) ortaokul Türkçe öğretimi programlarının içerik, genel ve özel amaçlarıyla karşılaştırmalı olarak incelerken, Balcı ve Ark. (2012) cumhuriyet dönemi Türkçe dersi öğretim programlarını, genel amaçları bakımından değerlendirmişlerdir.

Bayburtlu (2015), 2005 ve 2015 Türkçe programların vizyon, temel yaklaşım, genel amaçlar, yapısı, öğrenme alanları, sınıf kazanımları, sınıf düzeylerine göre temalar ve konu örnekleri, sınıf düzeylerine göre ders kitaplarında yer alacak okuma ve dinleme metinleri tür ve dağılımları açısından incelerken, Şahin ve Bayramoğlu (2015), sınıf düzeyine göre seçilen metin türleri ve temaları değerlendirmiştir.

Coşkun ve Taş (2008) 2005 ve 2006 öncesi Türkçe öğretim programlarını, ders kitaplarına metin seçimi açısından, Yangın (2005) ise 2005 ve 1981 Türkçe öğretim programını temele alınan yaklaşım, üniteler, konular, öğrenme alanları, genel amaçlar öğrenme-öğretme durumu, etkinlikler ilk okuma yazma ve yazı çalışmaları açısından incelemiş, benzerlikleri ve farklılıkları bakımından karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

Güven (2011) çalışmasında II. kademe Türkçe dersi öğretim programının uygulanabilirliği üzerine, öğretmen görüşlerini alırken, Epçaçan ve Erzen (2008) ilköğretim Türkçe dersi öğretim programını, öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda değerlendirmektedir. Altunkaya (2010), eski ve yeni II. kademe Türkçe dersi öğretim programları ve ders kitaplarında dil bilgisi öğretiminin karşılaştırılmıştır. Gündoğdu (2012) ise Türkçe dersi öğretim programını kavram öğretimi açısından incelenmiştir.

ERG (2005), ilköğretim okullarının 1.-5. sınıfları için hazırlanan Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ile Fen ve Teknoloji derslerinin öğretim programlarını temele alınan yaklaşım, amaçlar, öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme incelemiş ve değerlendirmişlerdir. Gelen ve Beyazıt (2007), Eski ve yeni ilköğretim programlarının” temel öğeleri olan amaç, kazanım, içerik, öğrenme-öğretme ve ölçme-değerlendirme süreçlerini müfettiş, yönetici, I. kademe öğretmen ve öğrenci görüşlerini alarak karşılaştırmıştır. Şen ve Taşkın (2010) çalışmasında, sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programı kapsamında yapılan değişiklikler ve bu programın uygulanması üzerine düşüncelerinin öğrenilmesini amaçlanmaktadır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde, programlar karşılaştırılmış ve değerlendirilmiştir. Yapılan çalışmalar, programlar arasındaki farklılıkların anlaşılması ve değişikliklerin ortaya çıkarılması bakımından alan yazına katkı sağlamıştır. 2016 yılında yürürlüğü girecek 2015 Türkçe dersi öğretim programı da bu bağlamda incelenmelidir.

Bu amaçla bu çalışma 2009 ilköğretim Türkçe dersi öğretim programı (eski program) ile 2015 ilköğretim Türkçe dersi öğretim programı (yeni program) vizyon, temele aldıkları yaklaşım, içerik, amaçlar ve ölçme ve değerlendirme açısından

karşılaştırılarak, benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

2009 ilkököl Türkçe dersi öğretim programı ile 2015 ilkököl Türkçe dersi öğretim programı;

1. Vizyon açısından benzerlik ve farklılık göstermekte midir?
2. Temele aldıkları yaklaşım açısından benzerlik ve farklılık göstermekte midir?
3. İçerik açısından benzerlik ve farklılık göstermekte midir?
4. Amaçlar açısından benzerlik ve farklılık göstermekte midir?
5. Ölçme ve değerlendirme açısından benzerlik ve farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

Bu çalışma nitel bir araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği olarak tasarlanmıştır. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman incelemesi veya analizi tek başına bir araştırma yöntemi olabildiği gibi, diğer nitel yöntemlerin kullanıldığı durumlarda ek bilgi kaynağı olarak da işe yarayabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 187).

2.1. Veri Grubu

Çalışmanın analiz birimini, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının Özel İhtisas Komisyonu tarafından 2004 yılında taslak olarak hazırlanan ve 2005 yılında son hâli verilen; değişiklik, ekleme ve düzeltmelerle birlikte son şeklini 2009 yılında alan İlköğretim Türkçe Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar) ve Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının Özel İhtisas Komisyonu tarafından hazırlanan 2015 Türkçe Öğretim Programı (1-8. Sınıflar) oluşturmaktadır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Verilerin toplanmasında aşamalı bir çalışma yürütülmüştür. Birinci aşamada vizyon, ikinci aşamada temele alanın yaklaşım, üçüncü aşamada içerik, dördüncü aşamada genel amaç, beşinci aşamada ölçme ve değerlendirme olarak ele alınmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Çalışmada Türkçe dersi öğretim programları araştırmacılar tarafından ayrı ayrı incelenmiştir. Tüm bu incelemeler düzenli olarak not alınmış ve değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler benzerlik ve farklılık ölçütlerine göre karşılaştırılarak elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

2009 ilkököl Türkçe dersi öğretim programı ve 2015 ilkököl Türkçe dersi öğretim programları arasındaki farklılıklar, vizyon, temele aldıkları yaklaşım, içerik, amaçlar, ölçme ve değerlendirme açısından karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

3.1. Vizyon

Tablo 1: Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Vizyonu

2009 İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)	2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar)
<ul style="list-style-type: none"> • Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanan, • Kendini ifade eden, iletişim kuran, iş birliği yapan, girişimci ve sorun çözen, • Bilimsel düşünen, anlayan, araştıran, inceleyen, eleştiren, sorgulayan, yorumlayan, • Haklarını ve sorumluluklarını bilen, çevresiyle uyumlu, şartlandırmaya karşı duyarlı, • Okumaktan ve öğrenmekten zevk alan, • Bilgi teknolojilerini kullanan, üreten ve geleceğine yön veren bireylerden oluşan bir toplum hedeflenmektedir.	<ul style="list-style-type: none"> • Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanan, • Kendini ifade eden, iletişim kuran, iş birliği yapan, girişimcilik ve sorun çözüme kapasitesi gelişmiş, • Bilimsel düşünen, anlayan, araştıran, inceleyen, eleştiren, sorgulayan ve yorumlayan, • Haklarını ve sorumluluklarını bilen, öz güveni yüksek, çevresiyle uyumlu, görüş ve tezlerini gerekçe ve kanıtlarla destekleyerek yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen, • Okuduklarını anlayarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirebilen, sentezleyebilen, okuma ve öğrenmeden zevk alan, • Bilgi teknolojilerini güvenli bir şekilde kullanarak bilgi edinme, oluşturma ve paylaşma becerileri gelişmiş • bireyler yetiştirmektir.

Her iki programın vizyonu incelendiğinde genel olarak hedeflerin aynı olduğu görülmüştür. Fakat yeni programın vizyonu daha açıklayıcı olmak ile birlikte, bilgi teknolojilerini bilinçli kullanabilen, görüş ve tezlerini gerekçe ve kanıtlarla destekleyerek yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen, bireylerin yetiştirilmesini hedeflemiştir.

3.2. Temele alınan yaklaşım

Her iki programda yapılandırıcı yaklaşım ile hazırlanmış olup, yeni Türkçe dersi öğretim programında yaklaşımın amacı detaylı bir şekilde tanımlanmıştır.

Özellikle dinledikleri ve okuduklarını anlayan, ifade becerisinin kazanmış, eleştirel, yansıtıcı ve yaratıcı düşünen bireyler yetişmesi yaklaşımı amaçlanmıştır. Ayrıca milli, manevi ve evrensel değerlere duyarlı bireyler yetiştirilmesi ile de değerler eğitimi öğretimi amacı programın yaklaşım amaçları içerisinde vurgulanmıştır.

Her iki programda da öğrencinin birikim, beceri ve gelişimini göz önünde bulunduran ve öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşımla hazırlanmış olup yaparak anlama, anlamlandırma, değerlendirme sürecini kapsamak ile birlikte, yeni programda sentezleme becerilerini geliştirme vurgulanmıştır.

3.3. İçerik

2009 ilkököl Türkçe dersi öğretim programı; dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunudan oluşan beş öğrenme alanı üzerine yapılandırılmışken, yeni Türkçe dersi öğretim Programı'nda öğrenme alanları (1) sözlü iletişim, (2) okuma, (3) yazma olmak üzere üç ana başlık altında düzenlenmiştir.

Öğrenme alanlarının değişmesiyle birlikte kazanımlarda değişmiş ve bunlar sınıf seviyesine göre yeni programda belirtilmiştir.

Tablo 2: Türkçe Dersi Programları Öğrenme Alanları Sınıflara Göre Dağılımı ve Kazanım Sayıları

2009	1.sını f	2.sını f	3.sını f	4.sını f	2015	1.sını f	2.sını f	3.sını f	4.sını f
Dinleme	23	31	38	45	Sözlü İletişim	17	18	16	15
Konuşma	31	34	41	51	Okuma	18	18	23	28
Okuma	36	51	63	69	Yazma	9	10	11	17
Yazma	24	36	44	58					
Görsel Okuma	18	20	25	24					
Görsel Sunu									

Programlar karşılaştırıldığında, 2015 programındaki öğrenme alanlarına göre belirlenen kazanım sayısının azaldığı görülmüştür.

Yeni programda sözlü iletişim öğrenme alanında birikimlerden, çeşitli görsel ve işitsel materyallerden yararlanma, düşüncelerini mantık akışı ve bütünlük içinde sunma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflandırma, değerlendirme, özetleme gibi anlamayı ve zihinsel becerileri geliştirici kazanımlara yer verilmiştir.

Okuma öğrenme alanında ise; metinlerin anlaşılması ve çözümlenmesi, anlamlandırılması, okunan metinlerin değerlendirilmesi ve okumanın bir alışkanlık hâline dönüştürülmesine yönelik çeşitli kazanımlar bulunmaktadır. Okuma öğrenme alanındaki kazanımlar anlama, akıcı okuma ve söz varlığı olmak üzere üç alt gruptan oluşmaktadır.

Yazma öğrenme alanında yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını kavrama ve uygulama ile ilgili amaçlara yönelik kazanımlar bulunmaktadır.

Yeni Programda dil bilgisi ile ilgili kazanımlar öğrenme alanları 1. sınıftan 8. sınıfa kadar bir bütün olarak planlanmıştır. Eski programda olduğu gibi dil bilgisi konularının sezdirme ve uygulama yoluyla öğretilmesi amaçlanmıştır.

Her iki programda da 'Tematik Yaklaşım' esas alınmıştır. Ayrıca her iki programda da ilk okuma-yazma öğretiminde "Ses Temelli Cümle Yöntemi" benimsenmiş ve yazı öğretiminde ise birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazıyla başlanması ve bütün yazı çalışmalarının bitişik eğik yazı harfleriyle yapılması gerekli görülmüştür.

Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve karar verme gibi temel beceriler her iki programda da belirtilmiştir.

Eski programda Türkçe ders kitaplarında yer alacak metinlerin seçimi ve sınıflar düzeyinde metin işleme örnekleri üzerinde durulmuştur. Yeni Türkçe dersi öğretim programında ise ders ve öğretmen kılavuz kitabına alınacak metinlerin nitelikleri belirtilmiştir. Bu nitelikler şunlardır;

1. Metinler, dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirecek özelliklere sahip olmalıdır.

2. Metinler, öğrencilerin sınıf düzeylerine ve yaş seviyelerine uygun olmalıdır.

3. Metinler, öğrencilerin ruh dünyalarını olumsuz yönde etkileyecek nitelikte olmamalıdır.

4. Metinde geçen, yazarın ve dönemin özellikli söyleyişinde, imlasında değişiklik yapılmamalı; açıklama gereken yerlerde parantez içi ifadeler veya dipnotlar kullanılmalıdır. Türkçenin dönemselleşme ve tarihî değişimini gösteren “Oturmağa geldim.”, “Özür dilemekliğim icap eder.”, “Farkında olmayarak çarptım.”, “Haluk’un Vedai’ni okuyorum.” gibi özellikli söyleyişler ve yazımlar orijinal metindeki hâliyle muhafaza edilmelidir.

5. Alanda yaygın olarak kabul görmüş yazar ve eserlerden edebî değer taşıyan metinler alınmalıdır. Seçilen metinler ikincil aktarımlar yerine yazarının eserinden alınmalıdır. Ayrıca “Bu kitap için yazılmıştır.” ifadesini içeren metinler kullanılmamalıdır.

6. Bir sınıf seviyesi için seçilen bir metin, başka bir sınıf için kullanılmamalıdır.

7. Dünya edebiyatından seçilen metinler, doğru ve nitelikli çevirilerden alınmalıdır.

8. Seçilen metinler, öğrencilerin duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirecek; bilgi, beceri, dil ve estetik zevk düzeylerini geliştirecek nitelikte olmalıdır.

9. Bir sınıfta aynı sanatçıdan, farklı türlerde olmak koşuluyla en fazla iki metin alınabilir.

10. Roman, tiyatro, destan gibi türlerin tamamı kitaba alınmayacağı için bu eserlerin en uygun kısmı veya kısımları kazanımlar da dikkate alınarak seçilmelidir. Metnin başında eserin seçilen bölümüne kadarki kısa özeti verilmeli, seçilen metnin eserin hangi bölümünden alındığına dair kısa bir açıklama yapılmalıdır. Seçilen metnin arkasından eserin sonraki bölümlerinin özeti verilmelidir.

Eski programdan farklı olarak yeni Türkçe programında sınıf düzeylerine göre ders kitaplarında yer alacak okuma ve dinleme metinlerinin türleri ve dağılımı Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Sınıf Düzeylerine Göre Ders Kitaplarında Yer Alacak Okuma ve Dinleme Metinlerinin Türleri ve Dağılımı

Metin Türleri	1. Sınıf		2. Sınıf		3. ve 4. Sınıf	
	Dinleme/ izleme	Okuma	Dinleme/ izleme	Okuma	Dinleme/ izleme	Okuma
Hikâye edici	19	10	8	14	8	14
Bilgi verici	8	4	4	14	4	14
Şiir	8	4	2	8	2	8
Toplam metin sayısı	35	18	14	36	14	36

2015 Türkçe öğretim programında metin türleri, hikâye edici metin türü lehinedir.

2015 Türkçe dersi programında sınıf düzeyine göre işlenecek temalar zorunlu hale getirilmiş, ders saatleri ve konu örnekleri detaylı bir şekilde verilmiştir. 2015 programındaki yeni tema başlıkları, ders saatleri ile sınıf düzeyleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Sınıf Düzeyine Göre Temalar ve Konu Örnekleri (2015)

Sınıf		1	2	3	4
Ders Saatleri		(10)	(10)	(8)	(8)
Tema	Konu Örnekleri				
Biz ve Değerlerimiz	Aile, büyüklerimiz, insan ilişkileri, dostluk, vefa, sadakat, merhamet, saygı, sevgi, paylaşma, dayanışma, yardımlaşma, arkadaşlık, sözünde durma, çalışkanlık, dürüstlük vb.	X	X	X	X
Dünya ve Çevre	Çevre, doğa, doğal afetler, bitkiler, hayvanlar, evren, zaman bilinci, mevsimler, gece, gündüz vb.	X	X	X	X
Millî Kültürümüz	Yurdumuz, özellikli şehirler, yerler, kültürel, tarihî vb. önemli mekânlar, geleneksel sporlar, gelenekler, dinî bayramlar, vatan, bayrak, millî bayramlar, tarihî şahsiyetler vb.	X	X	X	X
Millî Mücadele ve Atatürk	Millî mücadele, kahramanlık, cesaret, fedakârlık, Çanakkale vb.	X	X	X	X
Vatandaşlık Bilinci	Eşitlik, özgürlük, sorumluluk, görev bilinci, adalet, hukukun üstünlüğü, çalışma, üretme, paylaşma, emeğin değeri, vergi bilinci, tüketici bilinci vb.	X	X	X	X
Sağlık, Spor ve Oyun	Temizlik, beslenme, ilk yardım, hastalıklardan korunma, ilaç kullanımı, spor, spor kültürü, dinlenme, eğlenme, oyun, geleneksel çocuk oyunları, bilgisayar oyunları vb.				

Sanat ve Toplum	Sanat, estetik, insan ve toplum, müzik, resim, tiyatro, mimari eserler, sinema vb.	X	X	X	X
Bilim ve Teknoloji	Teknoloji, ulaşım, iletişim, haberleşme, sosyal medya, merak duygusu, keşif ve icatlar vb.	X	X	X	X

2009 Türkçe dersi öğretim programında temalar, zorunlu (4 adet) ve seçmeli (10 adet) temalar olarak verilmişken 2015 Türkçe dersi öğretim programında temalar, zorunlu temalar olarak verilmiştir.

Tablo 5: 2009 Türkçe Dersi Öğretim Programı Temaları

Zorunlu temalar	Seçmeli temalar
Atatürk	Güzel Ülkem Türkiye
Değerlerimiz	Yenilikler ve Gelişmeler
Sağlık ve Çevre	Oyun ve Spor
Birey ve Toplum	Dünyamız ve Uzay
	Üretim, Tüketim ve Verimlilik
	Hayal Gücü
	Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler
	Kurumlar ve Sosyal Örgütler
	Doğal Afetler
	Güzel Sanatlar

3.4. İlk Okuma Yazma Süreci

Eski programda okuma ve yazma çalışmaları, ilk okuma-yazma öğretimi boyunca birlikte sürdürülmekte iken yeni programda ilk okuma yazma çalışmaları; sözlü iletişim, okuma ve yazma ile birlikte ele alınmış; içerik, yöntem ve uygulamaya ilişkin bilgiler verilmiştir.

Tablo 6: Ses Temelli Cümle Yöntemi'ne Göre İlk Okuma-Yazma Öğretimi Aşamaları

2009 Türkçe Programı	2015 Türkçe Programı
1. İlk okuma-yazmaya hazırlık	1. İlk okuma yazmaya hazırlık
2. İlk okuma-yazmaya başlama ve ilerleme	2. İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme
• Sesi hissetme ve tanıma	• Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme
• Sesi okuma ve yazma	• Harfi okuma ve yazma
• Sesten, heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma	• Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma
• Metin oluşturma	• Metin oluşturma
3. Okuryazarlığa ulaşma	3. Bağımsız okuma ve yazma

Okuma-yazma öğretimi aşamalarında ikinci maddenin ilk basamağı ayırt etme cümlesi eklenmiş ve üçüncü maddenin tanımlanması değişmiştir.

Eski programda okuma yazma çalışmalarında kullanılacak defterlerin şekli ile ilgili bilgilendirme mevcuttur. Yeni programda kullanılacak defterlerin şekli değişmiş olup, defter şekli sınıflara göre nasıl olması gerektiği belirtilmiştir. Yeni programda defter şekli eski programa göre daha açıklayıcıdır.

Tablo 7: Okuma-Yazma Çalışmalarında Kullanılabilecek Defterlerin Şekli ile İlgili Bilgilendirme

2009 Türkçe Programı	2015 Türkçe Programı
<ul style="list-style-type: none"> İki çizgi tek aralıktan oluşan satır aralığına çizme: İki satır çizgisinin arası 2 cm olmalıdır. Dört çizgi üç aralıktan oluşan satır aralığına çizme: Dış iki çizgi arası 2 cm olmalıdır. Dört çizgi üç aralıktan oluşan standart yazı aralığında çalışma: Dış iki çizgi arası 1,3 cm olacak şekilde düzenlenmelidir. 	<ul style="list-style-type: none"> Birinci sınıflarda dört çizgi, üç aralıktan oluşan ve orta aralığı üst ve alt aralıktan biraz daha geniş olan defterler kullanılmalıdır. Bu düzeyde dış iki çizgi arası 1,7 cm, orta boşluk 7 mm, üst ve alt boşluklar 5 mm olmalıdır. İkinci sınıflarda dört çizgi, üç aralıktan oluşan ve orta aralığı üst ve alt aralıktan biraz daha geniş olan defterler kullanılmalıdır. Bu düzeyde dış iki çizgi arası 1.3 cm, orta boşluk 5 mm, üst ve alt boşluklar 4 mm olmalıdır. Birinci ve ikinci sınıflarda yazma çalışmalarında, kılavuz çizgili yazı defterleri; üçüncü sınıftan itibaren normal çizgili defter kullanılmalıdır. Birinci sınıftan itibaren diğer derslerde farklı defterler tercih edilebilir.

Yeni Türkçe dersi öğretim programında sesler/harfler farklı olarak gruplandırılmıştır.

Tablo 8: Ses/Harf Grupları

	Ses /Harf Grupları (2005)		Ses /Harf Grupları (2015)	
1.Grup	e,l,a,t	E,L,A,T	e,l,a,n,	E,L,A,N,
2.Grup	i, n,o,r,m	İ,N,O,R,M,	i,t,o,b,u,	İ,T,O,B,U,
3.Grup	u,k,ı,y,d,s,	U,K,I,Y,D,S,	k,ı,r,ö,s,ü,	K,I,R,Ö,S,Ü,
4.Grup	ö,b,ü,ş,z,ç,	Ö,B,Ü,Ş,Z,Ç,	m,d,ş,y,c,z,	M,D,Ş,Y,C,Z,
5.Grup	g,c,p,h,	G,C,P,H	ç,g,p,h,	Ç,G,P,H,
6.Grup	ğ,v,f,j	Ğ,V,F,J	f,v,ğ,j	F,V,Ğ,J

Eski Türkçe dersi öğretimi programına bitişik eğik yazıda “F, N, P, V, T” harfleri yazılış özelliği bakımından kendinden sonra gelen küçük harfle bağlanmazken yeni programda “D, F, N, P, V” harfleri yazılış özelliği bakımından kendinden sonra gelen küçük harfle bağlanmaz şeklinde değiştirilmiştir.

Okuma-yazma çalışmalarında bazı harflerin yazım şekilleri değiştirilmiştir.

Küçük “f” harfi, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır. (Örnek:).

Küçük “r” harfi, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır. (Örnek: .

Küçük “s” ve “ş” harfleri, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır. (Örnek: ve .

Büyük “L” harfi, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır. (Örnek: .

Büyük “S” ve “Ş” harfleri, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır. (Örnek: ve .

Büyük “T” harfi, “kuyruğu safa kıvrılarak” kendisinden sonra gelen küçük harfle bağlanmalıdır. (Örnek: T).

Büyük “D” harfi, tek bir hareketle yazılmalı, kendisinden sonra gelen küçük harfle bağlanmamalıdır. (Örnek: D).

Yeni programda hece, kelime ve cümlelerin hangi harf grubu aşamasında verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Buna göre; ilk okuma-yazma öğretiminde birinci grup sesler verilirken ses-harf ilişkisi kavratılarak sadece hece, ikinci grup sesler verilirken kelime, üçüncü grup sesler verilirken cümle tanıtılması, dördüncü gruptan itibaren metinler oluşturulması gerektiği vurgulanmıştır.

3.5. Amaçlar

Tablo 9: 2009 ve 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programlarının Amaçları

2009 Türkçe Programı	2015 Türkçe Programı
1. Dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu dil becerilerini geliştirmek,	1. Sözlü iletişim, okuma ve yazma becerilerini geliştirmek,
2. Türkçeyi sevmelerini, doğru ve etkili kullanmalarını sağlamak,	2. Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarını sağlamak,
3. Zihinsel gelişimlerine uygun olarak anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerini geliştirmek,	3. Düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, yorumlama, analiz-sentez yapma ve değerlendirme becerilerini geliştirmek,
4. Metinler arası düşünme becerilerini geliştirerek söz varlığını zenginleştirmek,	4. Okuduğu, dinlediği ve izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarını; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerini sağlamak,
5. Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, kendini ifade etme, iletişim kurma, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek,	5. Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamak,
6. Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek,	6. Duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmelerini sağlamak,
7. Bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerini geliştirmek,	7. Bilimsel, yapıcı, eleştirel ve yaratıcı düşünme, kendini ifade etme, iletişim kurma, iş birliği yapma, problem çözme ve girişimcilik gibi temel becerilerini geliştirmek,
8. Bilgi teknolojilerini kullanarak okuma, metinler arası anlam kurma ve öğrenme becerilerini geliştirmek,	8. Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihinde yapılandırma becerilerini geliştirmek,
9. Kitle iletişim araçlarıyla verilen mesajları sorgulama becerilerini geliştirmek,	9. Basılı materyaller ile çoklu medya kaynaklarından bilgiye erişme, bilgiyi kullanma ve üretme becerilerini geliştirmek,
10. Kişisel, sosyal, kültürel, ekonomik ve politik yönlerden gelişmelerini sağlamak,	10. Çoklu medya ortamlarında aktarılanları sorgulamalarını sağlamak,
11. Millî, manevî, ahlakî, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmek,	11. Kişisel, sosyal ve kültürel yönlerden gelişmelerini sağlamak,
12. Yazılı ve sözlü ürünlerle Türk ve dünya kültürünü tanımlarını sağlamak,	12. Millî, manevî, ahlakî, tarihi, kültürel, sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmek,
13. Okuma ve yazma sevgisi ile alışkanlığını kazanmalarını sağlamaktır.	13. Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımlarını sağlamaktır.

İki programın genel olarak amaçları aynıdır. Fakat geliştirilmek istenen beceriler öğrenme alanına göre farklılık göstermektedir.

Ayrıca eski programda Türk ve dünya kültürünü yazılı ve sözlü ürünlerle tanımlarını sağlanırken yeni programda Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımlarını sağlamamaktaki amaç bu bağlamda farklılaşmıştır.

3.6. Ölçme ve Değerlendirme

Tablo 10: Türkçe Dersi Öğretim Programının Amaçları

2009 Türkçe Programı	2015 Türkçe Programı
Sadece öğrenme ürünü değil, öğrencilerin öğrenme süreçleri de değerlendirilir. Bilgi ve becerilerin değerlendirilmesinde, <ul style="list-style-type: none"> • Çoktan Seçmeli • Boşluk Doldurma • Eşleştirmeli • Kısa Cevaplı • Açık Uçlu sorulardan oluşan testlerin yanında, süreci değerlendirmeye yönelik • Gözlem Formları • Görüşmeler • Öz Değerlendirme Formları • Öğrenci Ürün Dosyaları kullanılmaktadır.	Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme alanlarının her birinde <ul style="list-style-type: none"> • Hazırbulunuşluk • Süreç • Sonuç değerlendirilmelidir. İlk dört sınıfta yer alan kazanımların niteliği ve beceriler dikkate alınarak çoktan seçmeli testler kullanılmamalıdır.

Yeni programda ölçme ve değerlendirme, öğrenme alanına göre ve sınıf düzeyine göre hangi becerilerin geliştirilmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir. Her bir öğrenme alanında öğretmenin formal ölçme ve değerlendirme etkinliklerinden daha çok sınıf içi gözleme dayalı bir değerlendirme sürecinin olması gerektiği vurgulanmıştır.

Ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin öğrenme sürecinin başlangıcında öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi, süreç içinde öğrenme ve gelişiminin izlenmesi ile öğrenme sürecinin sonucunda kazanımların gerçekleşme düzeylerinin belirlenmesi birbirini destekleyen ve tamamlayan olarak gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Eski Türkçe öğretim programında bilgi ve becerilerin değerlendirilmesinde çoktan seçmeli testlerin kullanılabilmesi belirtilirken, yeni programda yer alan kazanımların niteliği ve beceriler dikkate alınarak çoktan seçmeli testlerin kullanılmaması gerektiği vurgulanmıştır.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

4.1. Sonuç

2009 ve 2015 Türkçe dersi öğretim programları, benzerlikleri ve farklılıkları bakımından karşılaştırarak değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda;

1. Her iki programın vizyonu incelendiğinde genel olarak hedeflerin aynı olduğu görülmüştür. Fakat yeni programın vizyonu farklı olarak, bilgi teknolojilerini bilinçli kullanabilen, görüş ve tezlerini gerekçe ve kanıtlarla destekleyerek yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen, bireylerin yetiştirilmesini hedeflemiştir.

2. Her iki Türkçe dersi öğretim programının, öğrenci merkezli yaklaşımla yapılandırıldığı görülmüştür.

3. Programların içeriği incelendiğinde iki program arasında farklılıklar ve benzerlikler görülmüştür.

- 2009 ilkököl Türkçe dersi öğretim programı; dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunudan oluşan beş öğrenme alanı üzerine yapılandırılmışken, yeni Türkçe dersi öğretim programında öğrenme alanları (1) sözlü iletişim, (2) okuma, (3) yazma olmak üzere üç ana başlık altında düzenlenmiştir.

- Öğrenme alanların değişmesiyle birlikte kazanımlarda değişmiş ve bunlar sınıf seviyesine göre yeni programda belirtilmiştir.

- Yeni programda dil bilgisi ile ilgili kazanımlar öğrenme alanları 1. sınıftan 8.sınıfa kadar bir bütün olarak planlanmıştır. Eski programda olduğu gibi dil bilgisi konularının sezdirme ve uygulama yoluyla öğretilmesi amaçlanmıştır.

- Yeni Türkçe dersi öğretim planında ders ve öğretmen kılavuz kitabına alınacak metinlerin nitelikleri belirtilmiştir. Eski programda ise Türkçe ders kitaplarında yer alacak metinlerin seçimi ve sınıflar düzeyinde metin işleme örnekleri üzerinde durulmuştur.

- Her iki programda da tematik yaklaşım esas alınmıştır. Ayrıca her iki programda da ilk okuma-yazma öğretiminde “Ses Temelli Cümle Yöntemi” benimsenmiştir.

- Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik ve karar verme gibi temel beceriler her iki programda da belirtilmiştir.

- Eski programdan farklı olarak yeni Türkçe programında sınıf düzeylerine göre ders kitaplarında yer alacak okuma ve dinleme metinlerinin türleri ve dağılımı görülmüştür.

- Eski Türkçe programında zorunlu ve seçmeli temalar tablo halinde verilmişken, Yeni Türkçe dersi programında sınıf düzeyine göre işlenecek zorunlu temalar, ders saatleri ve konu örnekleri detaylı bir şekilde verilmiştir.

- Okuma-yazma sürecinde ses gruplarının farklı olarak gruplandırıldığı ve bazı seslerin yazım şeklinde ve yazılış özelliğinde değişikliğe gidildiği tespit edilmiştir.

- Yeni programda kullanılacak defterlerin şekli değişmiş olup, defter şekli sınıflara göre nasıl olması gerektiği açıkça belirtilmiştir.

4. Programların amaçları incelendiğinde, iki programın genel olarak amaçları aynı olduğu, fakat geliştirilmek istenen beceriler, öğrenme alanına göre farklılık göstermektedir.

5. Programların ölçme ve değerlendirme durumları incelendiğinde,

- Yeni programda ölçme ve değerlendirme, öğrenme alanına göre ve sınıf düzeyine göre hangi becerilerin geliştirilmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir.

- Her bir öğrenme alanında öğretmenin formal ölçme ve değerlendirme etkinliklerinden daha çok sınıf içi gözleme dayalı bir değerlendirme sürecinin olması gerektiği vurgulanmıştır.

• Eski programda ölçme ve değerlendirme sürecinde çoktan seçmeli terslerin kullanılabilceği belirtilirken, yeni programda çoktan seçmeli testlerin kullanılmaması gerektiği vurgulanmıştır.

4.2. Tartışma

2005 Türkçe dersi öğretim programında temalar seçmeli ve zorunlu iken, 2015 Türkçe dersi öğretim programında kaldırılmış, temalar zorunlu olarak temalar olarak verilmiştir. Temaların birbiri ile örtüşmediği görülmüştür. Temalar birbiri ile birebir örtüşmemektedir. Şahin ve Bayramoğlu, (2016)' nun çalışması bu sonucu desteklemektedir. 2015 Türkçe dersi öğretim programında temalarda seçme esnekliği tamamen ortadan kaldırılmıştır. Bayburtlu (2015)'nün çalışması bu durumu desteklemektedir.

2015 Türkçe öğretim programında, okuma ve dinleme metinlerinin türleri ve sayısı dikkat çekmektedir. Metin türleri, hikâye edici metin türü lehinedir. Şahin ve Bayramoğlu (2016)'nün çalışma sonucuyla örtüşmektedir. Metin sayılarının, sınıflara göre dağılımına bakıldığında, okuma becerisi temelinin atıldığı birinci sınıfta metin sayısının çok fazla olduğu görülmüştür.

2015 Türkçe dersi öğretim programında öğrenme ve öğretme sürecine yer verilmediği dikkat çekmektedir. Program geliştirmenin önemli bir aşaması olan ve öğretmene rehberlik eden, öğrenme ve öğretme sürecinin olmaması düşündürücüdür. Ayrıca 2015 Türkçe dersi öğretim programında yine öğretmene kaynak oluşturan örnek etkinliklere yer verilmediği görülmüştür. ERG (2005), raporunda 2005 öncesi programlarda da, öğrenme-öğretme durumuyla ilgili herhangi bir açıklama yapılmadığını ve bazılarında çok az sayıda etkinlik örneği verildiği sonucuna ulaşılmış ve 2005 programının öğrenme –öğretme süreci açısından daha açıklayıcı olduğu belirtilmiştir.

2015 Türkçe dersi öğretim programında defter şekli daha açıklayıcı olması sınıflarda kullanılması gereken defter şekli belirsizliğini, ortadan kaldırmıştır.

Bayburtlu (2015) çalışmasında kazanım sayılarının azaltılarak daha fazla bilgi aktarımı yerine daha çok beceri temelli bir anlayışa doğru kaydığını ifade etmiştir. Bu nedenle 2015 Türkçe dersi öğretim programında kazanım sayılarının azaltılması olumludur.

Şahin (2012), çalışmasında 'n' ve 'm' harflerini karıştırdıkları ve birbirlerinin yerine yazdıkları sonucuna ulaşmıştır. 2015 Türkçe dersi öğretim programında 'n' ve 'm' harflerinin ayrı gruplara alınması harflerin seslendirilmesinde ve yazımındaki karışıklığı ortadan kaldırmıştır. Ayrıca açık uçlu hecelerin daha iyi kavratıldığından yola çıkarak, sesli harflerin ilk üç grupta bitiyor olması da olumludur. Bazı harflerin yazım şekillerinin ve özelliklerinin değişmesi de karmaşaya ve karışıklığa son vermek adına olumlu düşünülmüştür.

4.3. Öneriler

1. Geliştirilecek olan yeni programda öğrenme-öğretme süreçlerine ve etkinliklere yer verilmelidir.
2. Program hazırlanma sürecine, alan uzmanları ve öğretmenlerin katılımı daha fazla sağlanmalıdır.
3. Bilimsel gelişmeler takip edilerek, yeni gelişmeler programa dâhil edilmelidir.

5. KAYNAKLAR

- Altunkaya, H. (2010). Eski ve yeni II. kademe Türkçe dersi öğretim programları ve ders kitaplarında dil bilgisi öğretiminin karşılaştırılması. *Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi. Konya.*
- Bal, P. (2008). Yeni ilköğretim matematik öğretim programının öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi, Ç.Ü. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 17, Sayı. 1, s.53-68.*
- Balci, A., Coşkun, E., & Tamer, M. (2012). Cumhuriyet dönemi Türkçe dersi öğretim programlarının genel amaçları bakımından değerlendirilmesi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 1(1), s. 1-13.*
- Bayburtlu, Y. S. (2015). 2015 Türkçe dersi öğretim programı ve 2006 Türkçe dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature And History of Turkish or Turkic Volume: 10/15 Fall 2015, p. 137-158.*
- Coşkun, E., & Taş, S. (2008). Ders kitaplarına metin seçimi açısından Türkçe öğretim programlarının değerlendirilmesi/Evaluation of turkish curriculums in terms of text selection for textbooks. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(10), s. 59-64*
- Demirel, Ö. (1992). Türkiye'de program geliştirme uygulamaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(7), s. 27-43*
- Demirel, Ö. (2004). *Eğitimde program geliştirme*. (10. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Duman, B. (2004). İlköğretim Türkçe programının etkililiğinin değerlendirilmesi (Konya ve Muğla örneklerinin karşılaştırılması). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(1), s. 85-108.*
- Gelen, İ., & Beyazıt, N. (2007). Eski ve yeni ilköğretim programları ile ilgili çeşitli görüşlerin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 13(3), s. 457-476.*
- Girgin, Y. (2011). Cumhuriyet dönemi (1929-1930, 1949, 1981) ortaokul Türkçe öğretimi programlarının içerik, genel ve özel amaçlarıyla karşılaştırmalı gelişim düzeyi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Dergisi, 2 (1), s. 11-26.*
- Gündoğdu, A. E. (2012). Türkçe dersi öğretim programının kavram öğretimi açısından incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4(7), s. 31-44.*
- ERG, (2005). Yeni öğretim programlarını inceleme ve değerlendirme raporu. <http://su-erg.advancity.net/uploads/news/YeniOgretimProgramlariIncelemeveDegerlendirmeRaporu.pdf>, Erişim Tarihi: 10 05 2010.
- EPCAÇAN, C., & ERZEN, M. (2008). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Journal of International Social Research, 1(4), s. 182-202.*
- Fidan, N. (1986). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Gül Yayınevi.

- Karadağ, Ö. (2010). 2005 Türkçe programına göre hazırlanmış ilköğretim birinci kademe Türkçe ders kitaplarının kelime hazinesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27(27), s. 423-436.
- MEB. (2005). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu* (1-5. Sınıflar). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2009). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu* (1-5. Sınıflar). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2015). *Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı* <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72>, (11.02.2016).
- Melanlıoğlu, D. (2008). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretim programları. *Education & Science/Eğitim ve Bilim*, 33(150), s. 64-73.
- Şahin, A. (2012). Bitişik eğik yazı öğretiminde karşılaşılan problemler. *Education & Science/Eğitim ve Bilim*, 37(165).
- Şahin, D., & Bayramoğlu, C. D.(2016). 2015 Türkçe öğretim programının metin tür ve tema seçimi bakımından değerlendirilmesi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 11/3, p. 2095-2130.
- Şen, Y. Ç., & Taşkın, Ç. Ş. (2010). Yeni ilköğretim programının getirdiği değişiklikler: Sınıf öğretmenlerinin düşünceleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), s. 26-51.
- Orbeyi, S., & Güven, B. (2008). Yeni ilköğretim matematik dersi öğretim programının değerlendirme ögesine ilişkin öğretmen görüşleri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 4(1), s. 133-147.
- Özdemir, S. M. (2009). Eğitimde program değerlendirme ve Türkiye’de eğitim programlarını değerlendirme çalışmalarının incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), s. 126-149.
- Ünal, S., Çoştı, B., & Karataş, F. Ö. (2004). Türkiye de fen bilimleri eğitimi alanındaki program geliştirme çalışmalarına genel bir bakış. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), s. 183-202.
- Ünsal, H. (2013). Primary school teachers’ views about practice of new turkish primary education curriculum. *Elementary Education Online*, 12(3), s. 635-658.
- TDK (2005). *Türkçe sözlük* (10. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yangın, B. (2005). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzunun değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 5(2), s. 477-516.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. 7. Baskı, Ankara: *Seçkin Yayıncılık*.
- Yüksel, S. (1998). Okula dayalı program geliştirme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 4(4), s. 513-525.

EXTENDED ABSTRACT

Today the developments in science, technology and communication also affect every field of education. In this period changeovers were made in education programmes that identify the route of education. In order to make updated programmes understood better, it is necessary to expose differences and changes between programmes. In this scope the programmes should be researched, examined and evaluated.

This study intends to present the similarities and differences between the Primary School Turkish Lesson Program (former program) drafted in 2004, finalized in 2005 and took its final form in 2009 by the amendments, additions and revisions; and the Primary School Turkish Lesson program (new program) prepared in 2015, in terms of the approaches based on, their contents, objectives, and assessment and evaluation. Turkish lesson education programs were compared and evaluated in terms of their similarities and differences.

Document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used in this research. Analysis unit of the research consists of all the relevant printed resources of 2009 Primary School Turkish lesson program and 2015 Primary School Turkish lesson program prepared by the Head Council of Education of Morality.

A gradual study was carried on in collecting of datas. It was taken into consideration as vision at the first stage, as approach to base field at the second stage, as content at the third stage, as general aim at the fourth stage and as assessment and evaluation at the fifth stage.

In the study Turkish lesson education programmes were examined separately by the researchers. All these examinations were noted regulated and evaluated. The datas obtained from research were commented by comparing according to similarity and difference scales.

As a result of the research, it was observed that the vision of both programs was generally the same. However, in its vision, 2015 program intends to raise individuals who can use the information technologies consciously, and express themselves in writing and verbally by supporting their opinions and theses with reasons and proofs. Both programs were prepared by constructivist approach, and the objective of this approach was described in detail in 2015 Turkish lesson program.

It was observed that; unlike 2009 program, the learning domains of 2015 Turkish lesson program were arranged under three main titles as (1) Verbal Communication, (2) Reading, (3) Writing. In this context, gains also changed along with the learning domains, and these were indicated in the new program in accordance with the class level. Moreover, in 2015 Turkish lesson program; the properties of the texts to be included in the course book and teacher's guide book, and the types and distribution of the reading and listening texts to be included in the course books according to the class level, were indicated. While themes were given as compulsory and elective in 2009 Turkish lesson program, themes in 2015 Turkish lesson program were given as compulsory only. It was observed that; in the reading-writing process of 2015 Turkish lesson program, the letters were

classified differently, and that amendments were made on the writing styles and writing properties of some letters. Moreover, the shapes of the books to be used in the program were changed, and it was clearly indicated how the book shape according to the class levels. In the first literacy education “Sound Based Sentence Method” was adopted.

In the new programme learning outcomes of grammar were planned from 1st grade to 8th grade as total. As it was done in the old programme, it was aimed to teach grammar subjects with implication and practice. The basic skills such as using Turkish correctly, effectively and beautifully, critical and creative thinking, communication, problem solving, research, using information technologies, entrepreneurship and decision taking were stated in both programmes. Thematic approach was also taken as a basis in both programmes.

It was observed that the objectives of both programs were generally the same, but they differed in terms of the skills intended to be developed and of the learning domain.

In 2015 Turkish lesson program, it was indicated that; in each learning domain, there should be an evaluation process based on intra-class observations rather than teacher’s strict and structured assessment and evaluation activities. Also in old programme as it was stated that multiple choice tests can be used in assessment and evaluation period, in new programme it was emphasized that multiple choice tests should not be used.

As the research is evaluated, in 2015 Turkish lesson education programme giving themes mandatorily and flexibility in choosing themes were eliminated totally. Also it was seen that themes did not coincide with each other.

In 2015 Turkish education programme the types and numbers of reading and listening articles attract attention. Article types are in favour of narrative article type. As the distribution of number of articles according to classes is examined, it was seen that the number of articles in the first grade that reading skill is founded, is too much.

In 2015 Turkish lesson education programme, it was seen that the process of learning and teaching were not given place. The absence of learning and teaching process that guides teacher and is an important stage of development of programme was also thought provoking. Also in 2015 Turkish lesson education programme it was seen that in 2015 Turkish lesson education programme sample activities that can form a source for teachers, were not given place.

In 2015 Turkish lesson education programme notebook style uncertainty that should be used in classes, was resolved.

It was a positive act to reduce the number of achievements in 2015 Turkish lesson education programme.

In 2015 Turkish lesson education programme the complexity in pronunciation and writing of letters was eliminated by taking letters ‘n’ and ‘m’ into separate groups. Also by starting from teaching open ended syllables better, it was also positive that vowels end in the first three groups. Changing of writing

styles and properties of some letters were thought positively to resolve complexity and confusion.

In this scope in order to conduct new programme succesfully, the class teachers should primarily be informed about the structure and application of programme. Activities and learning-teaching processes should be given place in the new programme. The types of reading and listening articles and their distribution according to classes should be reconsidered. During preparation of programme the participation of specialists and teachers should be provided more. New developments should be involved to the programme by following scientific developments.